

Huoltaja-säätiö – sosiaalihuollon vaikuttaja

Kunnallista sosiaalipolitiikkaa – ihmisten hyväksi ihmisten toimin

Alpo Komminaho, Huoltaja-säätiön hallituksen puheenjohtaja
V Bruno Sarlin -seminaari 26.11.2009

Huoltaja-säätiö | Toinen linja 14, 00530 Helsinki | puhelin 09 771 2510 | faksi 09 771 2209 | s-posti toimisto@huoltaja-saatio.fi | www.huoltaja-saatio.fi

● Bruno Sarlin (1878–1951)

Huoltaja-säätiön julkaiseman Sosiaalitiedon edeltäjän
Köyhäinhoitolehden perustaja, julkaisija ja
päätoimittaja 1912–1918

Huoltajaksi nimensä muuttaneen lehden toimittaja
1918–1922, 1932–1937 ja päätoimittaja 1937–1951

Sarlinin muita tehtäviä:

Kaakkois-Suomen vaivashoidon neuvoja 1906–1918

Vaasan läänin maaherra 1920–1930

Helsingin kaupungin huoltotoimen toimitusjohtaja
1931–1945

● **Huoltaja-säätiö – ammattilehden julkaisija**

- Säätiö perustetaan 1953 julkaisemaan **Huoltajaa**, jotta lehden ilmestyminen saataisiin vakaalle pohjalle päätoimittaja Bruno Sarlinin ja toimitussihteeri Georg Gauffinin kuoltua kuukauden välein 1951
- **Sosiaaliturva** lehden nimeksi 1976
- Toukokuussa 2009 nimeksi **Sosiaalitieto**

● **Valistajasta vaikuttajaksi**

Toiminta- ja viestintäympäristön muutokset sekä niistä johtuvat päättäjien ja henkilöstön muuttuneet tiedontarpeet suunnanneet säätiön toimintaa yhä enemmän valistajasta vaikuttajaksi.

Yhtenä painotuksena alan ammattilaisten viestintäosaamisen vahvistaminen.

Toiminnan arvopohja

Säätiön arvolähtökohtana ovat sosiaalinen oikeudenmukaisuus ja yhteiskunnallinen osallisuus.

Säätiö toimii riippumattomasti, luotettavasti ja asiantuntevasti.

Toiminnan painopiste

Säätiö edistää kunnallista sosiaalipolitiikkaa ja kaikkien ihmisten osallisuutta sen toteuttamisessa.

Säätiö tuo esiin sosiaalihuollon merkityksen ja näkemyksen yhteiskunnalliseen kehitykseen.

Säätiö pitää esillä sosiaalihuollon ydintehtävän – toimimisen vaikeimmassa asemassa olevien ihmisten tukena.

● Kunnallista sosiaalipolitiikkaa – ihmisten hyväksi ihmisten toimin

- Ihmisten hyvinvointi on yhteiskuntapolitiikan tärkein päämäärä. Talous, teknologia, palvelut ja kansalaisjärjestöjen toiminta ovat tähän välineitä.
- Hyvinvointi syntyy ihmisten omissa elinympäristöissä ja sosiaalisissa verkostoissa.
- Kunnallinen sosiaalipolitiikka vaikuttaa elinympäristöön, edistää yhteisöllisyyttä ja vahvistaa kaikkien osallisuutta. Näillä toimilla se ehkäisee pahoinvointia ja vähentää palvelutarpeita.
- Kunnallinen sosiaalipolitiikka edistää kunnan elinvoimaisuutta ja kestävästä taloutta.

● Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 1(7)

ARKI AVAINASEMASSA: "Hyvinvointi syntyy arjessa"

- yhteisön vaikutukset ihmisten arkeen ovat kunnallisen sosiaalipolitiikan ydintä
- ehkäisevä työ parantaa ihmisten toimintaedellytyksiä
- toimivat palvelut ja rakenteet helpottavat arjen sujumista ja yhteistyötä

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 2(7)

OSALLISUUS OLENNAINEN:

”Kaikkia kuntalaisia tarvitaan”

- yhteisöllisyys perustuu kuntalaisten osallistumiseen
- osallisuus omassa elämässä, palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa luo hyvinvointia
- palvelujen asiakkuus tukee osallisuutta ja kuntalaisuutta

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 3(7)

HEIKOISTA HUOLEHDITAAN:

”Kellä vähiten sille kuuluu eniten”

- jokainen kunnan asukas ansaitsee ihmisarvoisen elämän
- tasa-arvo toteutuu heikoimpia puolustamalla
- eri väestöryhmien tarpeista huolehditaan jakamalla voimavarat oikeudenmukaisesti
- yksilön ja yhteiskunnan oikeudet ja vastuut ovat tasapainossa
- kaikki hyötyvät työllistävästä, ehkäisevästä ja aktivoivasta toimintatavasta

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 4(7)

YHTEISVASTUUN ORGANISAATIO: "Hyvä kunta syntyy yhteisin voimin"

- asukkaiden hyvinvointi vahvistaa kunnan elinvoimaa
- kunnan elinvoima vahvistaa asukkaiden hyvinvointia
- keskinäinen luottamus on kunnallisen sosiaalipolitiikan käyttövoimaa
- turvalliset lähiyhteisöt ja kestävä elinympäristö ovat hyviä kaikille

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 5(7)

LAAJA-ALAISUUDEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS: "Koko kunta toteuttaa hyvinvointipolitiikkaa"

- hyvinvointipolitiikka ulottuu maankäytöstä ehkäisevään ja korjaavaan työhön
- kansalaisaktiivisuus kanavoidaan yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia vahvistavaksi toiminnaksi
- kunnan eri toimialojen vuorovaikutus turvaa kuntalaisten hyvinvoinnin

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 6(7)

KOKOAVAA TOIMINTAA: "Hyvinvoinnin rakentajat toimivat kokonaisuutena"

- kunnallisen sosiaalipolitiikan vaikutuksia kaikkien väestöryhmien elämään tarkastellaan kokonaisuutena
- eri sektoreiden toimet tukevat ja täydentävät toisiaan
- julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin panokset sovitetaan kunnallisen sosiaalipolitiikan kokonaisuuteen

Hyvän kunnallisen sosiaalipolitiikan teesit 7(7)

ASiantuntemusta arvostetaan: "Johtamisen näkökulma keskeinen"

- johtamisen ammatilliset työvälineet takaavat kunnallisen sosiaalipolitiikan onnistumisen
- johtamisessa yhdistyvät vahva etiikka ja hyvää talouden hallinta
- toiminnan vaikuttavuuden arviointi palvelee päätöksentekoa, johtamista ja työn kehittämistä

● Säätön viesti sosiaalihuollon lainsäädännön uudistamiseen

Luotava tulevaisuuden lainsäädäntöä, ei pidä tyytyä vanhan paikkaamiseen!

● Lainsäädännön kolme keskeistä ulottuvuutta

1) Lainsäädännön pitää kohdentua laaja-alaisesti ihmisten ja heidän elinympäristöjensä väliseen suhteeseen

- Sosiaalinen eheys edellyttää sosiaalipolitiikan suuntaamista yhteisölliseen suuntaan
- Olennaista on sen määrittely, missä asioissa sosiaalihuollon – ollakseen oikeudenmukaista – **pitää** olla paikallisesti räätälöityä ja ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja missä asioissa oikeudenmukaisuus toteutuu siten, että koko maassa toimitaan samalla tavoin
- On hyväksyttävä, että on monia toimijoita – kunta ja niiden yhteenliittymät, järjestöt ja yksityinen sektori

Lainsäädännön kolme keskeistä ulottuvuutta

2) Painotus ongelmien ehkäisyyn

- Kansalaisten osallisuus keskeistä: vahvistaa ja synnyttää hyvinvointia ja toimintakykyä
- Sosiaalisen ulottuvuuden ymmärtäminen – ja sen näkyminen myös säännösten tasolla – suuntaa paikallistason toimintaa

Lainsäädännön kolme keskeistä ulottuvuutta

3) Palvelut

- Palvelut nähtävä turvallisissa elämänolosuhteissa täydentävinä eikä lainsäädännön nimenomaisena sisältönä
- Asiakkaiden oikeudet ja osallisuus sekä oman elämänsä asiantuntijuus uudenkin lainsäädännön tunnistettava

● Sosiaalihuolto – palvelua?

Palvelukäsitteen selventäminen

Sosiaalihuollossa kaikki palvelu ei ole "palvelua" vaan mm.

- antamista (etuksien, kuten toimeentulotuen, ja ns. palvelujen antamista vähän samaan tapaan kuin rahaa annetaan)
- yhteistä työskentelyä asiakkaan kanssa, jossa asiakkaan oma työskentely on olennaista (esim. päihdetyö, sosiaalinen kuntoutus)
- asiantuntijatyötä, jossa työskentely perustuu luotettavaan tieteelliseen tai kokemukselliseen tietoon (esim. suuri osa lastensuojelua vaikka vanhempien kohdalla tarvitaan myös yhteistä työskentelyä)
- kontrollia

● Muita näkökohtia

Ei saa ummistaa silmiä julkisten organisaatioiden taloudellisten edellytysten ja ihmisten tarpeiden väliseltä kuilulta

> Olennaista se, mihin rajalliset voimavarat kohdennetaan

Silti: eri väestöosien ja ikäryhmien oikeudet palveluihin turvattava samantasoisesti

> Tavoitteena kattava yleislaki, ei lukuisia erillislakeja

Lisätietoa

Bruno Sarlinin Köyhäinhoitolehden kirjoituksia
Sosiaalitiedon artikkelipankissa

www.sosiaalitieto.fi > Köyhäinhoitolehdet

Aulikki Kananoja, Vuokko Niiranen, Harri Jokiranta:
Kunnallinen sosiaalipolitiikka – osallisuutta ja yhteistä
vastuuta. PS-kustannus, 2008. 220 s.

> Kirjaa saatavissa Huoltaja-säätiöstä hintaan 28
euroa (ovh 38 euroa), toimisto@huoltaja-saatio.fi